

Toimittajalta.

Sir Arthur Conan Doyle, Sherlock Holmes-kirjojen kuuluisa tekijä, ryhtyi 80-luvun loppupuolella tutkimaan spiritistisiä ilmiöitä. Hän oli kauan skeptikkona, mutta tuli vihdoinkin vakuutetuksi siitä, että spiritismi oli uusi ilmestys, uusi evankeliumi annettu pimeydessä vaeltavalle ihmiskunnalle: ihminen oli kuolematon henki ja eli henkimaailmassa ruumiillisen kuoleman jälkeen; maan päällä elävät ihmiset ja vainajat henkimaailmassa saattoivat n. s. mediumein välityksellä olla kanssakäymisessä toistensa kanssa. Tohtori Conan Doyle oli saanut niin lukuisia ja epäamättömiä todistuksia tästä spiritistisestä totuudesta, että hän maailmansodan jälkeen päätti omistaa jällellä olevan elämänsä „uuden sanoman“ julistamiselle ja levittämislle. Yhdessä uskollisen puolisonsa ja kolmen lapsensa kanssa hän teki pitkiä matkoja Amerikkaan, Austraaliaan, Afrikkaan ja tietysti Euroopan manterelle. Hänen kuuluisa nimensä sai kaikkialla suuret joukot hartaasti kuuntelemaan vanhan kirjailijan ja lääkärin suoria ja rehellisiä esityksiä.

Hän kirjoitti useita kirjoja näistä matkoista. Olen äskettäin lukenut kaksi: *Our African winter* ja *Andra Amerikaresan*. Niistä näkyy, ettei Sir Arthur millään tavalla ollut ahdasmielinen spiritisti. Hän oli pikemmin okkultinen tutkija, jonka mieli oli avoinna kaikelle totuudelle. Sentähden hän matkoillaan etsi kaikennäköisiä mediumeja, selvänäkijöitä, salatieteilijöitä, mystikoita y. m. ja tapasi „sattumalta“ tietäjiä, joita hän ei ennestään tuntenut nimeltään.

Suomennan tähän hänen kertomuksensa eräästä tuommoisesta tapaamisesta, kun hän toisella Amerikan matkallaan (1924) saapui Portlandiin, Oregon:

„Asemalla tuli vastaan pieni parrakas vanhahko mies. – Minulla on sanoma teille, hän sanoi, – mutta ei itseltäni. Se sisältää, että teitä seuraa pyrkimyksissänne Suuren Valkoisen Looshin siunaus. – Sitten hän hävisi. Viimeksi olin tuon miehen nähnyt Surreyn vuoristossa, ja minä tiesin, että hän oli syvälinen salatieteellinen tutkija. Sattuu todella monta kummallista kohtausta valitsemani polulla . . .

„Vielä kerran hän tuli näköpiiriini. Se tapahtui hotellissa ja nyt hän houkutteli minua uusiin psyykkisiin seikkailuihin. Seurasin mukana. Tiellä sain paljon kuulla Rosenkreutsiläisten järjestöstä, sen menneestä mahdista, hajaannuksesta, joka aiheutui salaisten tietojen ilmaisemisesta, sen lakkauttamisesta Valkoisen Looshin käskystä ja sen nykyisestä jatkumisesta muutamina yksilöllisinä ryhminä pikemmin kuin yhtenä järjestönä. He ovat maailman salaisina sielullisina työntekijöinä, jotka taistelevat pimeitä valtoja vastaan ja ovat mukana auttamassa tähtivuoden n. s. uuden Vesimieskauden tulevaa sarastusta. Sain tietää, että esoteerisia aikakausia aina nimitetään eläinradan merkkien mukaan, ja että Vesimieskausi tulisi asettamaan uskon sijalle tiedon ja niinkään lopettaisi taloudellisen kilpailun kauden, pannen alulle ajan, jossa kaikilla ihmisillä olisi samat mahdollisuudet. Olen itse kauan tuntenut, että psyykkinen liikkeemme täyttääkseen todella tehtävänsä on välttämättä

viävä johonkin käytännölliseen ihmiskunnan parantamiseen, suurempaan tasa-arvoisuuteen joka maassa, Kansojen liittoon kaikkien hyväksi. Koko sydämestäni puoltaisin perinjuurisia muutoksia, jos olisin varma, että niin voisi tapahtua ilman semmoisia mullistuksia, jotka olisivat sairautta itseään pahempia. Olin näin ollen kiitollinen maaperä pienen miehen kylvölle . . .“

*

Saksassa matkustaessaan tohtori de Purucker, Point Loma T. S:n johtaja, kävi m. m. Stuttgartissa, jossa R. R. hallituksen sihteeri maisteri Eino Krohn paraikaa tutkii antroposofisia kasvatusmenetelmiä. E. K. kirjoittaakin seuraavaa tohtori de Puruckerin käynnin johdosta:

„Kävin sitten hotellissa Puruckerin kysymysillassa ja esitelmässä. Minuunkin hän teki sympaattisen vaikutuksen. Hän oli herttainen ja sydämellinen. Esitelmä ei mielestäni ollut mitään merkittävämpää, mutta tuttavallinen kysymystilaisuus muodostui sängen kiintoisaksi. Purucker sai vastata vaikeaan sotakysymykseen. Muuan saksalainen herra, joka oli ollut mukana maailmansodassa, mutta sittemmin tehnyt omantunnonpäättöksen olla enää koskaan menemättä sotaan, asetti tämän kysymyksen. Purucker piti sitä sängen vaikeana, sama kysymys oli tehty hänelle Frankfurtissa. Point Lomassa oltiin kuitenkin tultu siihen johtopäätökseen, että teosofin velvollisuutena oli olla näyttämättä huonoa esimerkkiä, mikä tapahtuisi, jos hän ei tottelisi maansa lakeja. – Minä en voi pitää mitään semmoista oikeana, sanoi saksalainen herra, menisikö herra tohtori Purucker itse sotaan ja ampuisi ihmisiä, jos hänen maansa niin vaatisi? – Tarkoitatteko, että minusta tulisi teloittaja? – En, vaan että . . . Saksalainen herra uudisti kysymyksensä. Purucker vastasi: – Se on kauhea kysymys. Minä en ole jesuiittapateri, jolle tehdään omantunnonkysymyksiä. Olen teosofinen johtaja ja semmoisena lausun, minkä pidän oikeana. Mutta tietysti tämä on yksilöllinen asia, ja minä suuresti kunnioitan ja ymmärrän teidän kantaanne kysymyksessä, vaikken voi olla täydellisesti samaa mieltä. Sota on kauhea asia, ja meidän täytyy tehdä voitavamme, ettei koskaan enää mitään sotaa saisi syttyä uudestaan . . . Tähän suuntaan hän puhui. Menin häntä tervehtimään ja mainitsin olevani Ruusu-Ristin sihteeri. – Oh, P. E., oh yes. Minulla oli mainio hetki siellä hänen kanssaan. Sanokaa hänelle, että olisin hyvin iloinen tuosta yhtymästä . . . Puhuin myös saksalaisen herran kanssa ja sanoin hänelle, että pidin hänen ihannettaan oikeana ja että kuuluin Suomessa erääseen teosofiseen seuraan, jonka johtaja esitti juuri tätä näkökantaa. Hän tuli sängen intresseeratuksi ja pyysi osoitteeni, mutta tähän mennessä en ole hänestä vielä kuullut“. (Kirje oli päivätty syyskuun 26 p:nä).

*

Olin elänyt harhauskossa.

Olin uskonut, että nimeni ja työni oli tunnettu. Olin uskonut, että 35-vuotinen julkinen työni teosofian, ajatuksenvapauden ja tosi kristinuskon puolesta oli antanut nimelleni jonkunlaisen kaiun. Olin uskonut, että ainakin sanomalehdet tiesivät, minkälaisen ihanteiden puolesta työskentelin ja myös, että nämä ihanteet olivat sanan korkeimmassa merkityksessä siveellisiä, henkeviä ja intelligenttejä.

Mutta ihminen elää sokeudessa. Eräänä aamuna heräsin ja huomasin itseni kuuluisaksi. Kymmenet suomenkieliset lehdet ympäri Suomen toistivat minun nimeni. Kaikki puhuivat minusta, mutta ei 35-vuotisesta työstäni – vaan oletetusta taikauskostani!

En tosiaankaan osannut muuta kuin hymyillä itsekseni. Jostain salaperäisestä syystä tunsin itseni iloiseksi, mutta samalla minua suretti se seikka, että Ruusu-Ristin nimi tällä tavalla vedettiin julkisuuteen ja että sen sadat jäsenet saivat osakseen häpeätä minun takiani.

Suokoot he sen minulle anteeksi, niin yhteinen karmamme varmasti siitä kirkastuu.

*

Vuosi on taas loppumassa ja uusi pian alkaa. Niinpä Ruusu-Ristin tilausaika lähestyy, ja tämän numeron mukana seuraa kaikille tilaajille tavanmukainen tilauslista.

(Ruusu-Risti 1931 Marraskuu N:o 9, s. 289-292)